

Ulbrokā uzstādīta piemiņas zīme Edgaram Lāčgalvim kā simbols Latvijas lauksaimnieku paaudzei

2020. gada nogalē, atbilstoši Stopiņu novada domes izsludinātajam konkursam “Edgara Lāčgalvja piemiņas zīmes izstrāde”, tika izveidota un uzstādīta Piemiņas zīme vietā, kur dzīvoja un strādāja Edgars Lāčgalvis (1930-2008). Tēlnieka Valta Barkāna skulpturālajā darbā iekļauts laukakmens, latviskā ainava ar saimnieciskās darbības kopumu, kas ataino Edgara Lāčgalvja dzīves un darba akadēmisku, zinātnisku un izcila organizatora darbības novērtējumu 20. gadsimta otrajā pusē.

Latvijas valsts simtgades gadā (2018), piedaloties Pierīgas reģiona publisko bibliotēku vienotās virtuālās izstādes veidošanā par tematu “Mana novada simtgades cilvēks”, Stopiņu novada Ulbrokas bibliotēka apzināja Edgara Lāčgalvja dzīves laikā radītās vērtības. Novērtējot un godinot Latvijas Lauksaimniecības Mehanizācijas un elektrifikācijas zinātniskās pētniecības institūta (LLMEZPI) ilggadējā direktora, Latvijas Valsts emeritētā zinātnieka, profesora, LLU Goda doktora Edgara Lāčgalvja dzīves laikā paveikto, ir radīta piemiņas un laika zīme kā pateicība par ieguldīto darbu.

ReTV sagatavotajā video sižetā ieskatāties Edgara Lāčgalvja laikabiedru, ģimenes atmiņās un Ulbrokas bibliotēkas veiktajā pētniecības darbā, **video skatāms šeit:**

<https://www.youtube.com/watch?v=RcpH5xkTebo>

E. Lāčgalvja interešu un darbības spektrs bija ļoti plašs, ieskaitot izglītību. Viņš ilgus gadus bija LLA Lauksaimniecības mehanizācijas fakultātes (LMF) Valsts eksāmenu komisijas priekšsēdētājs un specializētās zinātniskās padomes loceklis, LMF Domes loceklis, iniciators studiju kursa Jaunākā lauksaimniecības tehnika ieviešanai; LLU Konventa loceklis; iniciators LLMEZPI un LLU LMF integrācijai, rezultātā visi tā laika ar lauksaimniecību saistītie zinātniskie institūti ir integrējušies LLU; viens no aktīviem Latvijas Lauksaimniecības un meža Zinātņu akadēmijas dibināšanas iniciatoriem un veidotājiem, tās īstenais loceklis un pirmais Inženierzinātņu nodaļas vadītājs; Latvijas Zinātnes padomes (LZP) ekspertu komisijas loceklis; Latvijas Lauksaimniecības zinātniski tehniskās biedrības priekšsēdētājs; žurnāla “Latvijas Lauksaimnieks” redakcijas padomes priekšsēdētājs. Saņēmis LPSR Valsts prēmiju (1985) un prēmiju “Sējējs” (1991).

1.

2.

1.attēls. LLA LMF, 1972. gads, tehnisko zinātņu kandidāta disertācijas aizstāvēšana.

2.attēls. 1970. gadu beigās, LLMEZPI direktors Edgars Lāčgalvis pasniedz atzinības rakstu vecākajam inženierim Dainim Viesturam.

4.

5.

3.attēls. 1973. gads, izstādes “Novators” atklāša.

4.attēls. 1980. gada sākums, LLMEZPI projektētā tehnika.

5.attēls. 1980. gada 12. maijs, LLMEZPI darba kolektīva dāvāna – ozols Edgara Lāčgalvja 50. jubilejā.

E. Lāčgalvis no 1966. gada dzīvoja un strādāja Ulbrokā, 25 gadus būdams Institūta direktors. Tieši šajos gados valsts mērogā tika veidota sistēma: zinātniskā izstrāde, tehnoloģiskā dokumentācija, mašīnu izgatavošana, ēku projektēšana un iekārtu montāža saimniecībās, kā arī iedibināta lauksaimniecības izstāde “Novators”, organizēta ražošanas apvienība “Stars”. Tas bija laika posms, kad lauksaimniecība attīstījās no zirga ratiem un dakšām, kā svarīgiem darba rīkiem, līdz mehanizētai ražošanai.

6.

7.

6.attēls. LLMEZPI darbinieku grupa, 1987. gads.

7.attēls. Pateicība par Līgo parka veidošanu, Tautas mūzikas svētki 1997. gada 15. jūnijs.

Vienlaikus veikta Ulbrokas ciemata celtniecība darbiniekiem un tālāka tā attīstība, domājot par iedzīvotājiem svarīgām lietām – dalība Līgo parka veidošanā, Barikāžu akmens laukuma sakopšanā, Ulbrokas kapliņas saglabāšanā, Ulbrokas vidusskolas celtniecībā un citi paliekoši darbi.

Iepazinis Edgaru Lāčgalvi kā students, kopš 1969. gada Institūta darbinieks un kolēģis 39 gadu garumā Dainis Viesturs savās atmiņās raksta: *“Viņa paaudze piedzima un par apzinīgiem cilvēkiem veidojās neatkarīgas Latvijas laikā, pārdzīvoja piekārtēju varas maiņu, karu, un savu dzīvi beidza atkal neatkarīgā Latvijā, bet labākos dzīves gadus nodzīvoja padomju Latvijā. Bija dažādas izvēles, domāju, ka Edgars ar savu raksturu un organizatora talantu nevarēja būt malā stāvētājs, bet aktīvs darītājs. Aktīva darbība daudzās toreizējās organizācijās ļāva attīstīt Institūtu, dot lielu ieguldījumu darbu mehanizēšanā laukos, radīt labus sadzīves apstākļus strādājošajiem, lielā mērā veicināt Ulbrokas kā pagasta (tagad novada) centra izveidošanu.”*

Vairāk kā četrdesmit gadus zaļojošais ozols Institūta iekšpagalmā zinātu stāstīt daudz. Tā ir darba kolektīva dāvana Edgara Lāčgalvja piecdesmitajā dzīves jubilejā. Tagad līdzās ozolam skatāma piemiņas zīme, kas veltīta Latvijas lauksaimniecības zinātnes sasniegumiem un augsta līmeņa zinātnieka un vadītāja Edgara Lāčgalvja piemiņai. 2021. gada 12. maijā Edgars Lāčgalvis atzīmētu 91 gada jubileju. Vienuviet ozols, piemiņas zīme un paveiktie darbi, kuri allaž atgādinās republikā plaši pazīstama un cienīta lauksaimnieka, talantīga inženiera, izcila zinātnes organizatora darbības laiku.

Līdz ar Edgaru Lāčgalvi kā simbolu uzstādīta piemiņas zīme, kas veltīta ilggadējiem institūta darbiniekiem un visai tai Latvijas lauksaimnieku paaudzei, kura nogāja attīstības ceļu no roku darba līdz mehanizētai ražošanai, veica lielākās daļas lauksaimniecības zemju meliorāciju, tādējādi saglabājot un vairojot valsts lielāko bagātību – lauksaimniecības zemi un atstājot pamatu mūsdienu saimniekošanai laukos.

Informāciju sagatavoja autoru kolektīvs Daiga Brigmane, Kaspars Vārtukapeinis, Dainis Viesturs

2021.gada 10.maijā